

IEPAZĪSTIET JAUNO 5 EURO BANKNOTI

www.eurojaunaisizskats.eu
www.euro.ecb.europa.eu

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA
EUROSISTĒMA

IEVADS

SATURS

- 1 Euro jaunais izskats
- 2 Jaunā 5 euro banknote
- 3 Viegli pārbaudīt
- 4 Eiropas sērijas ieviešana
- 5 Sīkāka informācija par Eiropu
- 6 Pētniecība un attīstība, pretviltošanas pasākumi
- 7 Banknošu izgatavošana un izplatīšana
- 8 Banknotes dzīves cikls
- 9 Eurosistēmas preses dienesti

Euro banknotes un monētas 12 Eiropas Savienības dalībvalstīs tika ieviestas 2002. gada 1. janvārī, taču plānošana un sagatavošanās darbi to ieviešanai sākās 20. gs. 90. gadu sākumā. Pašlaik euro izmanto 332 miljoni iedzīvotāju 17 dalībvalstīs – Austrijā, Beļģijā, Francijā, Grieķijā, Igaunijā, Īrijā, Itālijā, Kiprā, Luksemburgā, Maltā, Nīderlandē, Portugālē, Slovākijā, Slovēnijā, Somijā, Spānijā un Vācijā. Apgrozībā esošo euro banknošu vērtība visā pasaulē pašlaik aptuveni līdzinās apgrozībā esošo ASV dolāra banknošu vērtībai.

Šis materiālu komplekts presei veltīts otrās euro banknošu sērijas (Eiropas sērijas) 5 euro banknotei. Eiropas Centrālās bankas (ECB) prezidents Mario Dragi (*Mario Draghi*) iepazīstināja sabiedrību ar jauno 5 euro banknoti pasākumā, kas notika 2013. gada 10. janvārī Arheoloģijas muzejā Frankfurtē pie Mainas. 5 euro banknote tiks ieviesta kā pirmā Eiropas sērijas banknote. To laidīs apgrozībā 2013. gada 2. maijā visā euro zonā.

Interneta vietnē par euro banknotēm (www.eurojaunaisizskats.eu), kurā īpaša uzmanība veltīta Eiropas sērijai un tās pretviltošanas elementiem, pieejama papildu informācija un datnes lejupielādei ar jaunās 5 euro banknotes attēliem (72 dpi ar uzrakstu "Specimen") un pretviltošanas elementiem, kā arī videomateriāls par banknošu izgatavošanu. Šo materiālu var izmantot publikācijās ar nosacījumu, ka tiek stingri ievēroti noteikumi par euro banknošu reproducēšanu.¹

Lai saņemtu sīkāku informāciju, sazinieties ar ECB un Eurosistēmas nacionālo centrālo banku (NCB) preses dienestiem.²

¹Noteikumi par euro banknošu reproducēšanu pieejami interneta vietnē <http://www.ecb.europa.eu/euro/html/reproduction.en.html>.

²Eurosistēmu veido ECB un euro zonas NCB.

EURO JAUNAIS IZSKATS

Jaunajās euro banknotēs ietverti uzlaboti pretviltošanas elementi, ņemot vērā banknošu drošības un izgatavošanas tehnoloģiju attīstību. Šī sērija nosaukta par Eiropas sēriju, jo banknošu ūdenszīmē un hologrammā iestrādāts Eiropas portrets. Eiropa ir grieķu mitoloģijas tēls, no kura mūsu kontinents ieguvis savu nosaukumu. Šīs jaunās sērijas banknošu ieviešana 2013. gadā ir daļa no euro banknošu attīstības, lai vēl vairāk uzlabotu to drošību. ECB un NCB pienākums ir nodrošināt euro banknošu integritāti, regulāri

atjaunojot un uzlabojot to pretviltošanas elementus. Ņemot vērā laiku un līdzekļus, kas nepieciešami jaunu banknošu izstrādei, gatavošanās jaunajai banknošu sērijai faktiski sākās drīz pēc pirmās sērijas banknošu ieviešanas.

Jaunās banknotes tiks ieviestas pakāpeniski vairāku gadu laikā pieaugošā secībā, sākot ar jauno 5 euro banknoti 2013. gada 2. maijā. Banknošu nominālvērtības nemainās: jaunajā sērijā ietilpst 5 euro, 10 euro, 20 euro, 50 euro, 100 euro, 200 euro un 500 euro banknotes.

PIRMĀ SĒRIJA

EIROPAS SĒRIJA

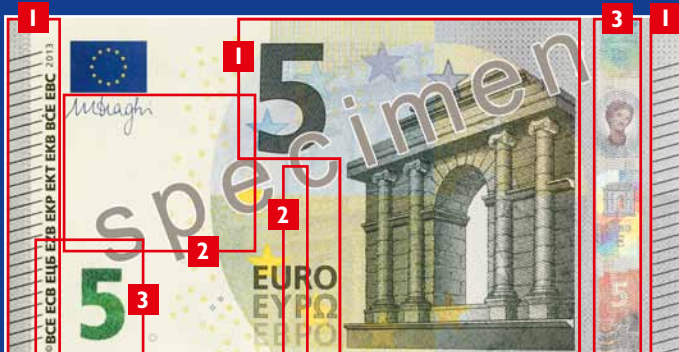

Uz jaunajām euro banknotēm joprojām redzami pirmās sērijas laikmetu un stilu motīvi un izmantotas tās pašas dominējošās krāsas, taču jauno pretviltošanas elementu dēļ veiktas nelielas pārmaiņas. Tādējādi tās arī ir viegli atšķirt no pirmās sērijas banknotēm. Euro banknošu dizaina atjaunināšana tika uzticēta Reinholdam Geršteteram (*Reinhold Gerstetter*) – neatkarīgam banknošu dizaina autoram no Berlīnes. Tagad uz tām attēlotas valstis, kuras pievienojušās ES kopš 2002. gada. Piemēram, Eiropas kartē redzama Malta un Kipra, vārds "euro" rakstīts ne tikai latīņu un grieķu burtiem, bet arī kirilicā, un ECB abreviatūra attēlota deviņos, nevis piecos variantos.

JAUNĀ 5 EURO BANKNOTE

Eiropas sērijas banknošu jaunie pretviltošanas elementi ir viegli atrodami.

Eiropas sērija, 5 euro banknote, averss

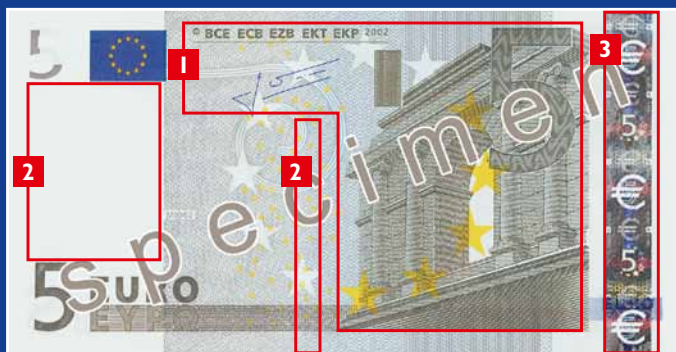

Eiropas sērija, 5 euro banknote, reverss

PIRMĀS SĒRIJAS 5 EURO BANKNOTE

Pirmā sērija, 5 euro banknote, averss

Pirmā sērija, 5 euro banknote, reverss

Lietotājiem, kuriem ir likumīgs iemesls pavairot euro banknošu attēlus, ECB ir sagatavojusi īpašus digitālos attēlus (300 dpi, TIFF formātā ar uzrakstu "Specimen"), kas neaktivizē VNS.³ Lai iegūtu šādus attēlus, lietotājam jāparaksta konfidencialitātes deklarācija, ko var saņemt, sūtot pieprasījumu uz e-pastu info@ecb.europa.eu.

VIEGLI PĀRBAUDĪT

Līdzīgi kā pirmās sērijas euro banknotes arī Eiropas sērijas banknotes var viegli pārbaudīt, tās aptaustot, apskatot un pagrozot. Nav vajadzīgi nekādi palīgīdzekļi. Jaunie pretviltošanas elementi, kas aprakstīti tālāk, ir viegli pamanāmi.

1 PĀRBAUDE AR TAUSTI

Papīrs. Aptastiet papīru – tas ir ciets un stingrs.

Reljefs iespaidums. Galvenais attēls, uzraksts un lielais nominālvērtības skaitlis ir biežāks.

> Atšķirība

Uz jaunajām banknotēm banknotes kreisajā un labajā malā ir īsas reljefas līnijas.

2 APSKATE

Ūdenszīme. Aplūkojiet banknoti pret gaismu.

Kļūst redzams blāvs attēls, kurā saskatāms banknotes nominālvērtības skaitlis un logs.

> Atšķirība: ūdenszīme ar portretu

Uz jaunās banknotes redzams arī Eiropas portrets.

Pretviltošanas josla. Aplūkojiet banknoti pret gaismu.

Pretviltošanas josla redzama kā tumša līnija, kurā sīkiem baltiem burtiem rakstīta banknotes nominālvērtība.

> Atšķirība

Jaunās banknotes pretviltošanas joslā redzams euro simbols, bet uz pirmās sērijas banknotēm salasāms vārds "EURO".

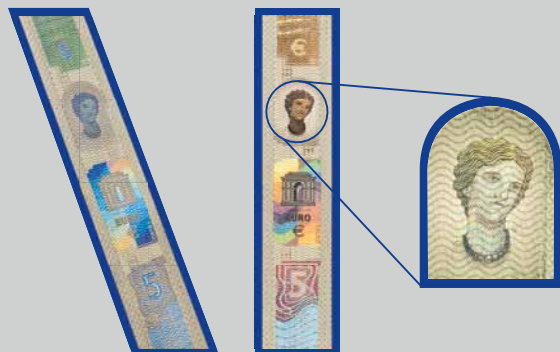
3 APSKATE SLĪPĀ LENĶĪ

Hologramma. Pagroziet banknoti. Sudrabotajā joslā banknotes labajā malā redzama banknotes nominālvērtība un euro simbols.

> Atšķirība: hologramma ar portretu

Uz jaunās banknotes redzams arī Eiropas portrets un logs attēls.

> Atšķirība: smaragdzaļais skaitlis

Pagroziet banknoti. Uz jaunās banknotes spīdošā skaitļa apakšējā kreisajā stūrī redzams kustīgas gaismas efekts – tā pārvietojas augšup un lejup. Skaitlis arī maina krāsu no smaragdzaļas uz tumši zilu.

EIROPAS SĒRIJAS IEVIEŠANA

> Svarīgākie fakti

- Jauno euro banknošu sēriju dēvē par Eiropas sēriju, jo dažos to pretviltošanas elementos redzams Eiropas portrets. Eiropa ir grieķu mitoloģijas tēls, kas devis vārdu mūsu kontinentam.
- Jaunās euro banknotes tiks ieviestas pakāpeniski vairāku gadu laikā pieaugošā secībā, sākot ar jauno 5 euro banknoti. Banknošu nominālvērtības nemainās: jaunajā sērijā ietilpst 5 euro, 10 euro, 20 euro, 50 euro, 100 euro, 200 euro un 500 euro banknotes.
- Vēlāk tiks noteikts un paziņots sabiedrībai un skaidrās naudas apstrādātājiem precīzs pārējo nominālvērtību banknošu emisijas laiks.
- Banknošu apstrādes iekārtu ražotāji bija iesaistīti Eiropas sērijas izstrādē, lai varētu sagatavoties jauno banknošu ieviešanai.
- Jaunās sērijas banknotēs iekļauti jauni un uzlaboti pretviltošanas elementi, kas labāk aizsargās pret viltošanu.
- Līdzīgi kā pirmās sērijas euro banknošu izstrādes laikā, arī izstrādājot otrās sērijas banknotes, notika apspriedes ar cilvēkiem ar redzes traucējumiem un viņu vajadzības tika ņemtas vērā galīgajā dizaina variantā.
- 5 euro banknote būs pirmā Eiropas sērijas banknote, kas tiks laista apgrozībā. Tā kā šīs nominālvērtības banknotes īpaši pakļautas nolietojumam, to izturība uzlabota ar īpašu pārklājumu.
- Pirmās sērijas 5 euro banknotes vairākus mēnešus tiks emitētas vienlaikus ar jaunajām 5 euro banknotēm, lai izlietotu atlikušos krājumus. Abu sēriju visu nominālvērtību banknotes vienlaikus būs apgrozībā kā likumīgs maksāšanas līdzeklis.
- Diena, kad pirmās sērijas banknotes pārstās būt likumīgs maksāšanas līdzeklis, tiks izziņota savlaicīgi. Tomēr pirmās sērijas banknotes vienmēr saglabās savu vērtību un tās varēs apmainīt Eurosistēmas nacionālajās centrālajās bankās neierobežotu laiku.

SĪKĀKA INFORMĀCIJA PAR EIROPU

> Jauno euro banknošu izskats

Portreti tradicionāli attēloti uz banknotēm visā pasaulē, un pētījumi liecina, ka cilvēki intuitīvi atpazīst sejas. Eurosistēma izvēlējās izmantot Eiropas portretu jaunās sērijas euro banknošu ūdenszīmē un hologrammā. Eiropa ir grieķu mitoloģijas tēls. Izvēlētais portrets attēlots uz vāzes, kura atrodas Luvras muzejā Parīzē un tikusi atrasta Itālijas dienvidos. Tās vecums pārsniedz 2000 gadu. Šo portretu izvēlējās tāpēc, ka tas skaidri asociējas ar Eiropas kontinentu un turklāt papildina banknotes ar cilvēcisku elementu.

Grieķu mitoloģijā Zevs vērša veidolā pavadināja fenīciešu karaļa meitu Eiropu un aizveda viņu uz Krētu. Šis stāsts iedvesmoja senos grieķus izmantot vārdu "Eiropa" kā ģeogrāfisku nosaukumu.

> Informācijas kampaņa

Jaunie pretviltošanas elementi darbosies tikai tad, ja cilvēki spēs tos viegli atpazīt. Lai to nodrošinātu, ECB un Eurosistēmas NCB 2013. gadā visā euro zonā veiks informācijas kampaņu par Eiropas sērijas banknotēm.

PĒTNIECĪBA UN ATTĪSTĪBA, PRETVILTOŠANAS PASĀKUMI

> Jaunākā tehnoloģija

ECB un NCB nesniedz sīkāku informāciju par pētniecības un attīstības programmu, bet to mērķis ir nodrošināt euro banknošu integritāti, apsteidzot naudas viltotājus. Jaunu tehnoloģiju izstrāde šajā jomā prasa lielas pūles. Eurosistēmas pētniecības un attīstības stratēģija nosaka, ka euro banknotēm jāspēj sevi aizsargāt. Tāpēc viltotājiem jārada pēc iespējas vairāk šķēršļu.

Lai gan pašreizējais viltojumu skaits nerada draudus, ECB un NCB līdzīgi kā citām centrālajām bankām jāsaģlabā modrība un pēc iespējas jānodrošina banknotes pret viltojumiem.

ECB arī cieši sadarbojas ar Eiropas Komisiju (kura atbildīga par informācijas sniegšanu par euro monētu viltojumiem), kā arī valstu policiju, Eiropolu un Interpolu. Pret viltojumiem iespējams aizsargāties, arī informējot sabiedrību par pretviltošanas elementiem.

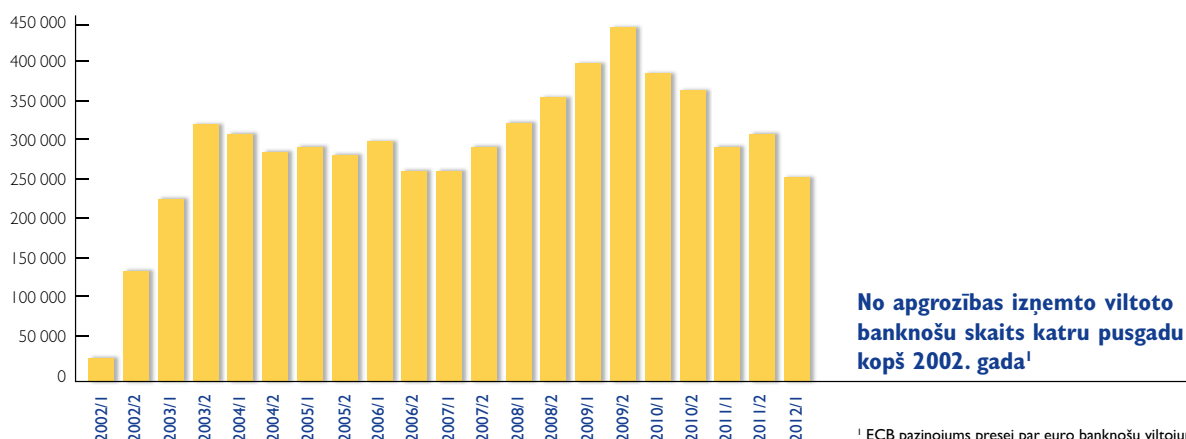
> Efektīvi pretviltošanas pasākumi

Eurosistēma pieliek daudz pūļu, lai nodrošinātu, ka sabiedrība un skaidrās naudas apstrādātāji ir labi informēti, kā atpazīt viltotu banknoti. Tā arī nodrošina, ka skaidrās naudas apstrādes iekārtas spēj ticami noteikt viltojumus un izņemt tos no apgrozības.

2012. gada 1. pusgadā no apgrozības kopumā tika izņemts 251 000 viltotu euro banknošu. Salīdzinājumā ar apgrozībā esošo īsto banknošu skaitu (2012. gada 1. pusgadā – vidēji 14.6 mljrd.) viltojumu skaits joprojām ir ļoti mazs.

> Fokusgrupu izvēle

ECB organizēja fokusgrupas dažādās euro zonas valstīs, lai novērtētu pretviltošanas elementus, kurus, iespējams, varētu iekļaut Eiropas sērijas banknotēs. Izvēlētie pretviltošanas elementi atspoguļo šo grupu izvēli.

BANKNOŠU IZGATAVOŠANA UN IZPLATĪŠANA

> Kopīga izgatavošana, lai uzlabotu efektivitāti

ECB ir ekskluzīvas tiesības dot atļauju emitēt banknotes euro zonā, bet nacionālās centrālās bankas (NCB) kopīgi uzņemas atbildību par to izgatavošanu, laišanu apgrozībā, izņemšanu no apgrozības, apstrādi un uzglabāšanu. Eurosistēma, t.i., ECB un NCB, ik gadu nosaka banknošu izgatavošanas vajadzības un katras NCB izgatavojamo apjomu. NCB piegādā noteikto daļu vienas vai vairāku nominālvērtību banknošu, veicot banknošu izgatavošanu pašas vai izmantojot ārējos akreditētos piegādātājus.

> Euro banknošu izgatavošana

Līdzīgi kā pašreizējās sērijas banknotes arī Eiropas sērijas banknotes tiks iespiestas uz kokvilnas papīra, kas nosaka to īpašo cietību un stingrumu. Konkrēti pretviltošanas elementi, piemēram, ūdenszīmes vai pretviltošanas joslas, tiek iestrādātas papīrā tā izgatavošanas procesā.

Šo papīru pēc tam nogādā augsta drošības līmeņa spiestuvēs Eiropā, kas izgatavo banknotes. Izmanto dažādas plates un speciālās krāsas, kā arī dažādus iespiedprocesus – ofsetspieduma tehniku un dobspiedi, hologrammas iestrādes procesu un sietspiedi krāsu maiņas efektam.

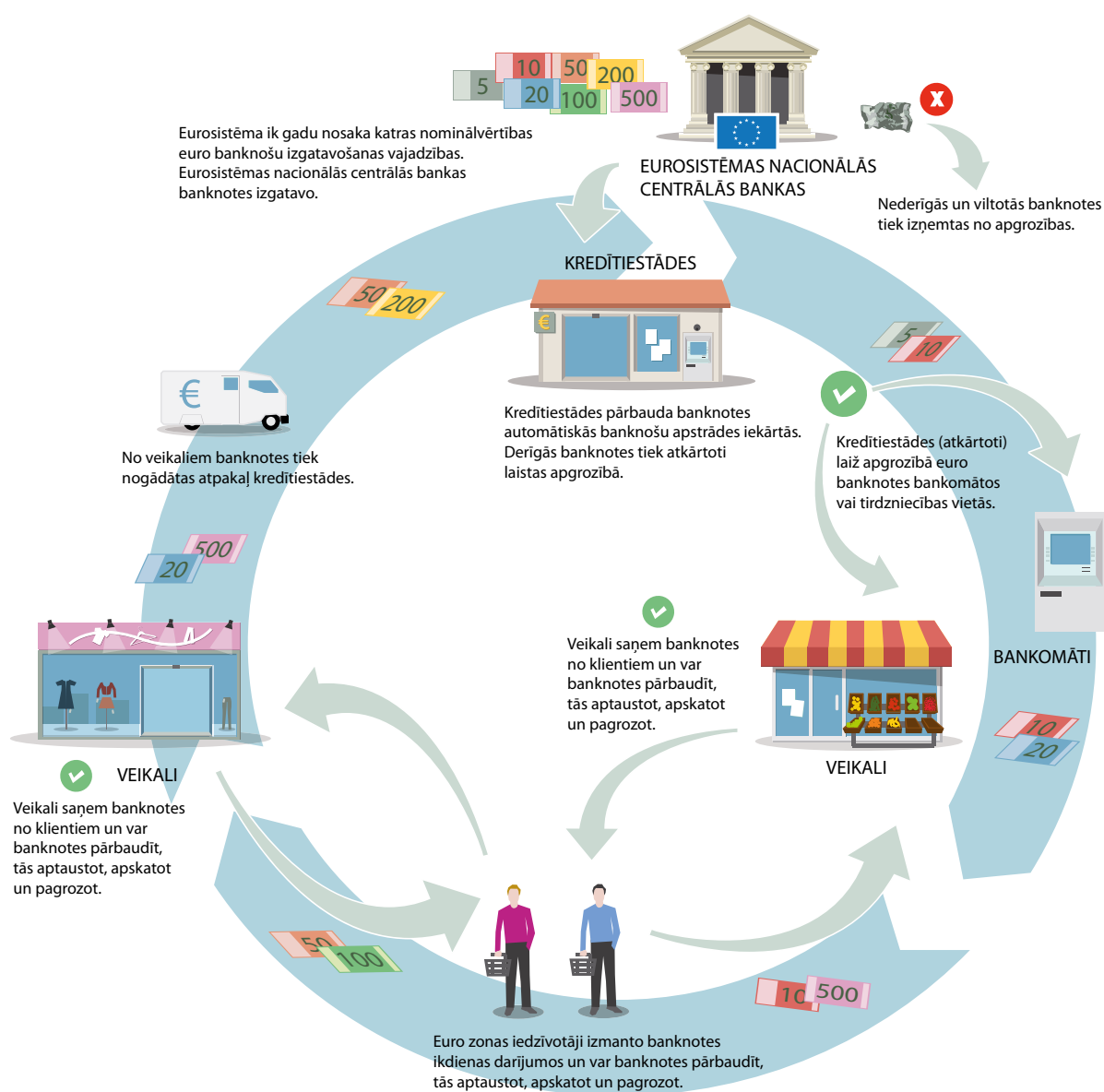
Īstenojot vienotu kvalitātes vadības sistēmu, tiek nodrošināts viens standarts visām euro banknotēm. Ražošanas procesā tiek veikti simtiem manuālu un automātisku testu. Kad veikta banknošu kvalitātes pārbaude un tās atbilst visām prasībām, banknotes iesaiņo pa nominālvērtībām un pirms izplatīšanas glabā apsargātā teritorijā.

> No spiestuves cilvēku makos

Banknotes transportē uz NCB, kur tās uzglabā seifos. 2013. gada 2. maijā bankas un līdzīgas institūcijas pa parastajiem kanāliem (t.i., tirdzniecības vietās vai bankomātos) sāks laist apgrozībā jaunās 5 euro banknotes. Gaidāms, ka līdz 2013. gada rudenim jaunā 5 euro banknote euro zonā kopumā apgrozībā būs sastopama biežāk, nekā pirmās sērijas 5 euro banknote.

BANKNOTES DZĪVES CIKLS

EUROSISTĒMAS

preses dienesti

EUROPEAN CENTRAL BANK

EUROSYSTEM

Directorate Communications
Press and Information Division
Kaiserstraße 29
60311 Frankfurt am Main
Germany
Tel.: +49 69 1344 7455
Fax: +49 69 1344 7401
E-mail: info@ecb.europa.eu
Internet: www.newfaceoftheeuro.eu
or www.euro.ecb.europa.eu

Kristin Bosman
Porte-parole / Woordvoerder
Bld de Berlaimont 14
1000 Bruxelles / Brussel
Belgique / België
Tél / Tel.: +32 2 221 46 28
Télécopie / Fax: +32 2 221 31 60
Courriel / E-mail: pressoffice@nbb.be
Internet: www.nbb.be

Zentralbereich Kommunikation
Pressestelle
Wilhelm-Epstein-Straße 14
60431 Frankfurt am Main
Deutschland
Tel.: +49 69 9566 3511
Fax: +49 69 9566 3077
E-Mail: presse@bundesbank.de
Internet: www.bundesbank.de

Avalike suhete allosakond
Estonia pst 13
15095 Tallinn
Eesti
Tel: +372 668 0965, +372 668 0745
Faks: +372 668 0954
E-post: press@eestipank.ee
www.eestipank.ee

Press office
PO Box 559
Dame Street
Dublin 2
Ireland
Tel.: +353 1 224 6299
E-mail: press@centralbank.ie
Internet: www.centralbank.ie

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΟΣΥΣΤΗΜΑ

Υπηρεσία Τύπου
Ελ. Βενιζέλου 21
102 50 Αθήνα
Ελλάδα
Τηλ.: +30 210 320 3447
Φαξ: +30 210 320 3922
E-mail: press@bankofgreece.gr
Internet: www.bankofgreece.gr

BANCO DE ESPAÑA
Eurosistema

Ricardo Fernández
Jefe de la División de Relaciones con los Medios y Documentación
Alcalá, 48
E-28014 Madrid
España
Tel.: +34 91 338 5044
Fax: +34 91 338 5203
Correo electrónico: comunicacion@bde.es
Internet: www.bde.es

Olivier Aubry
Chef du service de presse
48 rue Croix-des-Petits-Champs
75001 Paris
France
Tél.: +33 1 42 92 39 29
Télécopie: +33 1 42 92 39 41
Courriel: Olivier.AUBRY@banque-france.fr
Internet: www.banque-france.fr

Paola Ansuini
Titolare della Divisione Stampa e relazioni esterne
Via Nazionale 91
00184 Roma
Italia
Tel.: +39 06 4792 3969
Fax: +39 06 4792 2253
E-mail: stampabi@bancaditalia.it
Sito Internet: www.bancaditalia.it

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΟΣΥΣΤΗΜΑ

Γραφείο Τύπου
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου
Λεωφόρος Κένεντυ 80
1076 Λευκωσία
Κύπρος
Τηλ.: +357 22714465, +357 22714503
Φαξ: +357 22378151
E-mail: pressoffice@centralbank.gov.cy
Internet: www.centralbank.gov.cy

BANQUE CENTRALE DU LUXEMBOURG
EUROSYSTEM

Marc Konsbruck
Communication Officer
2, boulevard Royal
L-2983, Luxembourg
Tél.: +352 4774 4265
Télécopie: +352 4774 4910
Courriel: info@bcl.lu
Internet: www.bcl.lu

Clive Bartolo
Senior PR Officer / Kap Uffiċjal għar-RP
Piazza Kastija
Valletta VLT 1060
Malta
Tel.: +356 2550 3104 / 5
Fax: +356 2550 4950
E-mail: publicrelations@centralbankmalta.org
Internet: www.centralbankmalta.org

Herman Lutke Schipholt
Persvoorlichter
Westeinde 1
1017 ZN Amsterdam
Nederland
Tel.: +31 20 524 2712
Mobiel: +31 6 5249 6900
E-mail: h.j.lutke.schipholt@dnb.nl
Internet: www.dnb.nl

OESTERREICHISCHE NATIONALBANK
EUROSYSTEM

Christian Gutlederer
Pressesprecher
Otto-Wagner-Platz 3
1090 Wien
Österreich
Tel.: +43 1 404 20 6609
Fax: +43 1 403 17 44
E-Mail: christian.gutlederer@oenb.at
Internet: www.oenb.at

Banco de Portugal
EUROSYSTEM

Gabinete de Comunicação Institucional
Rua do Comércio, 148
1100-150 Lisboa
Portugal
Tel.: +351 213 215 358
Fax: +351 213 464 843
Correio eletrónico: press@bportugal.pt
Internet: www.bportugal.pt

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
EUROSYSTEM

Tlačové a edičné oddelenie
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava
Slovenská republika
Tel.: +421 2 5787 2161
Fax: +421 2 5787 1128
E-mail: press@nbs.sk
Internet: www.nbs.sk

BANKA SLOVENIJE
BANK OF SLOVENIA
EUROSYSTEM

Sekretariat in mednarodni odnosi
Slovenska 35
1505 Ljubljana
Slovenija
Tel.: +386 1 47 19 153, +386 1 47 19 549
Faks: +386 1 47 19 724
E-pošta: pr@bsi.si
Internet: www.bsi.si

Richard Brander
Tiedottaja / Informator
Snellmaninkatu / Snellmansplatsen
PL 160 / PB 160
00101 Helsinki / Helsingfors
Suomi / Finland
Puhelin / Telefon: +358 10 831 2206
Sähköposti / Kontakt: Richard.Brandar@bof.fi
Internet: www.suomenpankki.fi /
www.finlandsbank.fi

www.eurojaunaisizskats.eu
www.euro.ecb.europa.eu

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА
BANCO CENTRAL EUROPEO
EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA
DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK
EUROPÄISCHE ZENTRALBANK
EUROOPA KESK PANK
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
EUROPEAN CENTRAL BANK

BANQUE CENTRALE EUROPÉENNE
AN BANC CEANNAIS EORPACH
BANCA CENTRALE EUROPEA
EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA
EUROPOS CENTRINIS BANKAS
EURÓPAI KÖZPONTI BANK
BANK ČENTRALI EWROPEW

EUROPESE CENTRALE BANK
EUROPEJSKI BANK CENTRALNY
BANCO CENTRAL EUROPEU
BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ
EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA
EVROPSKA CENTRALNA BANKA
EUROOPAN KESKUSPANKKI
EUROPEISKA CENTRALBANKEN

EUROSYSTEM